

**POT FI CONSIDERATE
„MIRACULOASE” SOLUȚIILE
PROPUSE DE LAUREANȚII
PREMIILOR NOBEL ÎN VEDEREA
STOPĂRII CRIZEI ECONOMICE
MONDIALE**

Conf.univ.dr. Constanța ENEA
Universitatea „Constantin Brâncuși” din
Târgu-Jiu

Conf.univ.dr. Constantin ENEA
Universitatea „Constantin Brâncuși” din
Târgu-Jiu

**CAN WE CONSIDER AS BEING
„MIRACULOUS” THE SOLUTIONS
SUGGESTED BY THE LAUREATES OF
NOBEL PRIZE IN ORDER TO STOP
THE WORLD ECONOMICAL CRISIS**

Assoc.Prof.PhD Constanța ENEA
„Constantin Brâncuși” University of
Târgu-Jiu

Assoc.Prof.PhD Constantin ENEA
„Constantin Brâncuși” University of
Târgu-Jiu

Rezumat:

În ziua de azi suntem într-o criză economică globală. Nu este o criză economică din cauza scalei, în cel mai rău caz a fost o recesiune a unui procentaj mic de GDP, ci mai degrabă din cauză că a fost indusă în mod consistent. Cele mai bune strategii care au fost propuse până acum sunt mai ales neo-keynesiene, cum ar fi căderea cererii private, cheltuielile publice pot schimba cererea agregată pentru a asigura un stimul pentru economie. În cel mai bun caz, aceasta asigură infrastructura necesară pentru externalitățile pozitive prin efectele rețelei, iar în cel mai rău caz, va servi numai ca tactică de întârziere, conducând la o criză mai amplă în viitorul apropiat.

Premiile Nobel au fost create de savantul și omul de afaceri Alfred Nobel (1833 - 1896), inventator (1867), care în testamentul său a cerut ca imensul său venit de bunăstare să fie oferit în fiecare an „ca premii care, în anul precedent, au adus cel mai mare serviciu umanității”.

Astfel, prin testamentul lăsat de Alfred Nobel, premiile Nobel sunt decernate instituțiilor:

- Academia regală suedeză de știință: Premiul Nobel în fizică, Premiul Nobel în chimie, Premiul Nobel în economie;
- Institutul Carolina din Stockholm: Premiul Nobel pentru medicină;
- Academia suedeză: Premiul Nobel pentru literatură;
- Comisia compusă din cinci persoane din

Abstract:

Today we are in a global economic crisis. It is not an economic crisis because of scale, for the worst case there was a recession of a few percent of GDP, but rather because it was consistently induced. The best strategies have been proposed so far are essentially neo-Keynesian, as private demand fell, public expenditure can change aggregate demand to provide a stimulus to the economy. At best, this can provide the necessary infrastructure for positive externalities through network effects, at worst, will only serve as a delay tactic, leading to a greater crisis in the near future.

Nobel prizes were created by scientist and businessman Alfred Nobel (1833 - 1896), inventor (1867), which, in his will asked that his immense wealth income are offered each year „awards as the which, in the previous year, brought the greatest service of humanity”.

Thus, by the will left by Alfred Nobel, Nobel prizes are awarded to institutions:

- Swedish Royal Academy of Science: Nobel Prize in Physics, Chemistry Nobel Prize Nobel Prize in Economics;
 - Carolina Institute in Stockholm: Nobel Prize for Medicine;
 - Swedish Academy: Nobel Prize for Literature;
 - Committee composed of five persons of Parliament of Norway: Nobel Peace Prize
- Nobel prizes are awarded, so in 1901, except

Parlamentul Norvegiei: Premiul Nobel pentru pace

Premiile Nobel sunt decernate din 1901, în afară de cel pentru economie, înființat de Banca Centrală a Suediei pentru comemorarea celei de-a 300-a aniversări de la înființarea acestei instituții. Mai exact, Premiile Nobel s-au decernat de pe 10 decembrie 1901, după moartea autorului lor. Ele constau în: o medalie, o diplomă și o sumă de bani care valora la început 40,000 dolari americani, și apoi a crescut până la 1,000, 000 dolari.

Premiul Nobel cash a crescut ușor din 1950, în conformitate cu website-ul Fundației. Trebuie să menționăm că Fundația Nobel nu a acordat premii în timpul primului război mondial și nici în timpul celui de-al doilea război mondial.

Date fiind aceste mari descoperiri ale iluștrilor cercetători, se pot găsi soluții pentru criza economică globală. Astfel, studiul intens ar trebui să găsească soluții practice și nu simple teorii care par a fi medaliate. Sunt ele capabile să implementeze teoria dovedită științific?

Cuvinte cheie: criză economică globală, Premiul Nobel, Elinor Ostrom, recesiune.

Introducere

Astăzi suntem într-o criză economică globală. Este o criză economică indusă în mod sistematic.

Cauzele crizei economice globale nu sunt foarte bine înțelese. Cele mai multe discuții despre cum sa întâmplat de multe ori sunt o descriere a ceea ce sa întâmplat.

Premiile Nobel au fost create de savantul și omul de afaceri Alfred Nobel (1833 - 1896), inventatorul dinamitei (1867), care, în testamentul său, a cerut ca veniturile imensei sale averi să fie oferite în fiecare an "sub formă de premii celor care, în anul precedent, au adus cele mai mari servicii umanității".

Astfel, prin testamentul lăsat de Alfred Nobel, premiile Nobel sunt decernate de instituțiile:

- Academia Regală de Știință Suedia: Premiul Nobel pentru Fizică, Premiul Nobel pentru Chimie și Premiul Nobel pentru Economie;
- Institutul Carolina din Stockholm: Premiul Nobel pentru Medicină;
- Academia Suedeză: Premiul Nobel

for economics, established in 1968 by the Central Bank of Sweden to commemorate the 300th anniversary of the founding of this institution. More specifically, Nobel Prizes have been awarded since December 10, 1901, after their author's death. They consist of: a medal, a diploma and a sum of money, which at first was worth U.S. \$ 40,000, then increased to \$ 1,000,000.

Nobel Prize in cash value increased slightly since 1950, according to the Foundation website. Should mention that The Nobel Foundation has awarded prizes during World War or during World War II.

Given these great discoveries of illustrious researchers could find solutions to global economic crisis. If so intense study should find practical solutions and not pure theory which seem to be medalists. Are they able to implement scientifically proven theory?

Key words: global economic crisis, Nobel Prize, Elinor Ostrom, recession.

Introduction

Nowadays we are in a global economical crisis. It is an economical crisis systematically induced.

The causes of the global economical crisis are not very well understood. Most of the discussions about the way it happened are a description of what happened.

The Nobel Prizes were created by the scientist and business Alfred Nobel (1833 - 1896), the inventor of dynamite (1867), who, in his will, decided that the incomes of his immense fortune would be offered every year "as awards to the ones who had brought the greatest services to the humanity in the previous year".

Therefore, by the will left by Alfred Nobel, the Nobel Prizes are awarded by the following institutions:

- the Swedish Royal Academy of Science: the Nobel Prize for Physics, the Nobel Prize for Chemistry and the Nobel Prize for Economics;
- Carolina Institute of Stockholm: the Nobel Prize for Medicine;
- The Swedish Academy: the Nobel Prize for Literature;

- pentru Literatură;
- Comitet alcătuit din 5 persoane din Parlamentul Norvegiei: Premiul Nobel pentru Pace

Premiile Nobel sunt decernate, așadar din 1901, cu excepția celui pentru economie, instituit în 1968 de Banca centrală din Suedia, cu ocazia împlinirii a 300 de ani de la fondarea acestei instituții. Mai exact, Premiile Nobel au fost acordate începând cu 10 decembrie 1901, după moartea autorului lor. Ele constau din: o medalie, o diplomă și o sumă de bani, care la început a fost în valoare de 40.000 dolari SUA, iar apoi a crescut la 1.000.000 dolari SUA. Valoarea în bani a premiilor Nobel a crescut ușor din anii 1950, potrivit site-ului fundației. Trebuie menționat și faptul că The Nobel Foundation nu a acordat premii în perioada Primului Război Mondial și nici în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial.

Având în vedere aceste mari descoperiri ale iluștrilor cercetători, ar putea găsi soluții pentru ieșirea din criza economică mondială. Dacă studiază atât de intens, ar trebui să găsească soluții practice și nu pură teorie pentru care se pare că sunt medaliați. Sunt ei în stare să pună în aplicare teorii demonstrate științific?

În anul 2009, fundația a alocat **10 milioane de coroane suedeze (aproximativ 1,5 milioane de dolari) pentru fiecare premiu**, această sumă rămânând neschimbată în ultimul deceniu. Însă actuala **criză economică** mondială ar putea afecta serios resursele financiare ale fundației, care s-ar putea vedea obligată să reducă valoarea premiilor din anii viitori. „În viitor, am putea fi obligați să reducem valoarea premiilor”, a declarat Michael Sohlman, director executiv al Nobel Foundation. "Am trecut de furtună, însă am luat apă la bord", a adăugat acesta. Michael Sohlman a declarat că valorile fundației și-au "revenit" doar parțial pe piața de capital în 2009, după ce pierduse aproape o cincime din capitalul investit, în 2008, **din cauza crizei economice mondiale**¹[1].

Aceste premii au fost acordate

- A Committee composed of 5 persons of the Parliament of Norway: the Nobel Peace Prize

So, the Nobel Prizes have been awarded since 1901, except the one for Economics, instituted in 1968 by the Central Bank of Sweden, when celebrating 300 years since funding this institution. More specifically, the Nobel Prizes have been awarded since December, 10th 1901, after their author's death. They consisted of: a medal, a diploma and a money amount that valued at first 40 000 US dollars and then it reached 1 000 000 US dollars. The money value of the Nobel Prizes has slightly grown since the '50s, according to the foundation website. We should mention here that The Nobel Foundation did not award prizes during the First World War or the Second World War.

Considering these great discoveries of the illustrious researchers, they could find solutions in order to get out of the world economical crisis. If they study so intensely, they should find practical solutions, not pure theory in field of which they seem to be medallists. Are they able to apply scientifically proved theories?

In 2009, the foundation allocated **10 million Swedish kronas (about 1,5 million dollars) for each prize**, and this amount remains the same in the last decade. But the current world **economical crisis** could seriously affect the financial resources of the foundation that could be forced to reduce the prizes value in the future years. „In the future, we may be forced to reduce the prizes value", declared Michael Sohlman, executive of Nobel Foundation. "We overpassed the storm, but we have water on board", he added. Michael Sohlman declared that the foundation values "recovered" only partially on the capital market in 2009, after losing almost a fifth of the capital invested in 2008 **because of the world economical crisis**⁵[1].

These prizes were awarded for different discoveries since the discovery and the use of the dynamic models in the analysis

pentru diverse descoperiri de la descoperirea și utilizarea modelelor dinamice în analiza proceselor economice, la explicațiile în legătură cu creșterea economică, bazate pe experiența vastă a cercetătorilor, explicații care au condus la perspective vaste în structurile economice și sociale și au condus procesele de dezvoltare, la lucrările deschizătoare de drumuri în teoria generală a echilibrului economic și în teoria bunăstării, la lucrările despre teoriile creșterii economice, pentru analiza structurii comerțului și a amplasării activității economice, pentru contribuțiile la macroeconomia dinamică: consistența temporală a politicii economice și puterea impulsivantă a ciclurilor conjuncturale" etc.

În anul 2009, premiul Nobel pentru economie a fost acordat următoarelor două persoane: doamnei Elinor Ostrom – prima femeie de pe lista laureatilor pentru economie – ce a primit premiul Nobel pentru "pentru analiza guvernării economice", și domnului Oliver Williamson pentru "analiza guvernării economice și a limitărilor firmelor".

Elinor Ostrom a demonstrat cum proprietatea comună poate fi gestionată de asociații de utilizatori, în timp ce Oliver Williamson a dezvoltat teoria potrivit căreia firmele servesc ca soluție pentru rezolvarea conflictelor, potrivit Comitetului Nobel care a decernat, luni, premiul pentru economie².

Tranzacțiile economice au loc nu numai pe piete, ci și în interiorul firmelor, asociațiilor, gospodăriilor sau agențiilor. În timp ce teoria economică a relevat virtuțile și limitele pietelor, a acordat mai puțină atenție altor aranjamente instituționale. În ultimii zece ani, un matematician și 14 economiști americani au primit distincția Nobel pentru științe economice, ca recompensă pentru cercetări în domenii ca mecanismele pieței, somajul sau teoria jocurilor, potrivit NewsIn.

În 2008 americanul Paul Krugman a primit Nobelul pentru economie pentru cercetarea sa în domeniul localizării

of the economical processes, to the explanations related to the economical increase based on the researchers' vast experience, explanations that led to vast perspectives in the economical and social structures and they led the development process to the works opening roads in the general theory of the economical balance and in the wealth theory, to the works about the theories of the economical increases, for the analysis of the commerce structure and of the location of the economical activity, for the contributions to the dynamic macroeconomics: temporal consistence of the economical politics and the impelling power of the random cycles " etc.

In 2009, the Nobel Prize for Economics was awarded to the following two persons: Missis Elinor Ostrom – the first woman on the list of the laureates for economics – who got the Nobel Prize for "analysing the economical government" and Mister Oliver Williamson for "analysing the economical government and limiting the firms".

Elinor Ostrom proved how the common property may be administrated by associations of users, while Oliver Williamson developed the theory according to which the firms serve as a solution for solving the conflicts, according to the Nobel Committee that awarded on Monday the prize for economics⁶.

The economical transactions have place not only on markets, but also inside firms, associations, establishments or agencies. While the economical theory relieved the markets virtues and limits, it paid less attention to other institutional arrangements. In the last ten years, a mathematician and 14 American economists got the Nobel distinction for economical sciences, as a reward for researches in fields like market mechanisms, unemployment or games theory, according to NewsIn.

In 2008 the American Paul Krugman got the Nobel Prize for economics for his research in the field of localizing the

activității economice. Krugman, profesor la Princeton și unul dintre editorialistii cei mai cititi din SUA, este unul dintre cei mai cunoscuți critici ai administrației Bush. Academia regală de științe din Suedia i-a recompensat lucrările despre modelele de comerț și localizarea activității economice, considerând că a impacat domenii de cercetare anterior disparate privind comerțul internațional și geografia economică. Krugman a explicat de ce comerțul mondial este dominat de țări care se aseamănă, iar răspunsul dat de puterile publice globalizării este o constantă a preocupărilor sale.

În 2007, premiul Nobel pentru economie a fost acordat "trio-ului" american Roger Myerson, Léonid Hurwicz și Eric Maskin, pentru lucrările lor asupra teoriei de concepere a mecanismelor pieței, teorie care permite distingerea situațiilor în care piețele funcționează bine de cele în care funcționează prost. Cercetările lor au deschis calea pentru înțelegerea piețelor³.

Criza economică începută în 2008 a fost previzibilă iar economistii ar fi putut să o prevadă, susține economistul Joseph Stiglitz.

"Marea Recesiune" a fost mai profundă și mai serioasă decât orice altă criză precedentă de la Marea Depresiune, dar nu a fost diferită ca natură. Stiglitz este încrezător că știe care este sursa "bolii" economiei și ce trebuie făcut pentru a o însănătoși.

Castigatorul premiului Nobel pentru economie în 2001 își explică înțelegerea lui asupra originii crizei într-o carte a sa, intitulată "În cadere liberă: America, piețele libere și scufundarea economiei globale" (Freefall: America, Free Markets, and the Sinking of the World Economy).

Ce a declansat criza?

Pentru câțiva ani în timpul administrației Clinton, Stiglitz a fost președinte al Consiliului de Consilieri în Economie. Între 1997 și 2000, el a fost economist șef la Banca Mondială. Chiar și

economical activity. Krugman, professor at Princeton and one of the most read editorialists in USA, is one of the most famous critics of the Bush administration. The Swedish Royal Academy of Sciences rewarded his works about the commerce models and localizing the economic activity, considering that he combined research fields that were previously separated regarding the international commerce and the economical geography. Krugman explained why the world commerce is dominated by similar countries and the answer given by the public powers to the globalization is a constant of his concerns.

In 2007, the Nobel Prize for economics was awarded to the American "trio" Roger Myerson, Léonid Hurwicz and Eric Maskin, for their works on the theory of conceiving the market mechanisms, a theory that allows us to distinguish the situations where the markets work well from the ones where they do not work well. Their researches have opened the way for understanding the markets⁷.

The economical crisis that started in 2008 was predictable and the economists could have foreseen it, says the economist Joseph Stiglitz.

"The Great Recession" was deeper and more serious than any other previous crisis since the Great Depression but it was not different as nature. Stiglitz is confident in knowing which the source of the economics "disease" is and what we have to do in order to make it better.

The winner of the Nobel Prize for economics in 2001 explains his vision of the crisis origins in a book of his called "Freefall: America, Free Markets and the Sinking of the World Economy."

What did the crisis unleash?

For a few years during the Clinton administration, Stiglitz was the president of the Economics Counsellors' Council. Between 1997 and 2000, he was a head-economist at the World Bank. Even with his

cu CV-ul lui impresionant, oamenii nu ar veni în număr așa de mare să îl audă pe acest autor de best-seller, dacă nu ar fi discutat pe tema întrebării la care oamenii tanjesc după răspunsul "Cum de a ajuns cea mai mare economie din lume în cadere liberă? Care politici și ce evenimente au declanșat marea prăbușire din 2008?".

Fără a înțelege cum am ajuns în această situație, nu putem corecta ce este gresit și să ne asigurăm că nu se va mai întâmpla niciodată, susține Stiglitz.

Cauza rezidă în principal în pietele și instituțiile noastre financiare care au apărut pe baza teoriilor economice, teorii care s-au dovedit a fi greșite, susține Stiglitz. Aici Stiglitz se desparte de ideologia prevalentă asupra rolului pietelor libere. Înainte de prăbușirea dură din 2008, era larg acceptat conceptul - și încă este pentru oamenii de finanțe din Wall Street - că pietele libere sunt eficiente, iar dacă ceva merge gresit, se va "auto-corecta". "Pietele lăsate singure în mod evident pica - și pica destul de frecvent", argumentează Stiglitz în cartea sa.

Lui Stiglitz îi place să îl folosească pe Alan Greenspan, fost președinte al FED, ca exemplu de cineva care nu aprobă reglementarea economiei, nici măcar pentru a proteja interesele publice împotriva fraudei. În acest punct de vedere, rolul băncilor centrale este în principal pentru a menține dobânzile scăzute. Stiglitz remarcă rapid că nu arunca vina asupra personalităților, cum ar fi Greenspan, ci pe "defectele fundamentale ale sistemului". El spune că dacă Greenspan nu ar fi fost numit președinte al FED de către președintele Ronald Reagan atunci "ar fi găsit pe cineva caruia nu îi place reglementarea".

Stiglitz propune axioma că dacă pietele sunt lăsate singure, bazându-se pe interesul propriu al participanților la piață, ele nu aduc nici eficiența optimă și nici nu garantează prosperitatea.

"Economiiile au nevoie de un echilibru între rolul pietelor și rolul guvernului... În ultimii 25 de ani America a

impressive CV, people would not come so many to listen to this best-seller author if he did not discuss the question regarding which people want to hear the answer "How come the biggest economy in the world is freefalling? Which policies and events have unleashed the big crash in?".

Without understanding how we got here, we cannot correct what is wrong and we cannot make sure it will never happen again, says Stiglitz.

The cause resides mainly in our financial institutions and markets that appeared basing on the economical theories that proved to be wrong, says Stiglitz. Here, Stiglitz separates from the prevalent ideology on the role of the free markets. Before the rough crash in 2008, we largely accepted the concept – and it is still valid for finance people in Wall Street – that free markets are efficient and if something went wrong, it will "self-correct". The markets left alone fall obviously – and they fall frequently enough", argues Stiglitz in his book.

Stiglitz likes to use Alan Greenspan, former president of FED, as an example of a person who does not approve the regulation of the economy, not even to protect the public interests against fraud. In this viewpoint, the role of the central banks is mainly to maintain the low interests. Stiglitz noticed quickly that the guilt did not belong to the personalities, such as Greenspan, but to the "basic flaws of the system". He says that, is Greenspan had not been named president of FED by the president Ronald Reagan, then he would have found someone who did not like the regulation".

Stiglitz suggests the axiom that, if markets are left alone, basing on the own interest of the participants to the market, they do not bring either the optimal efficiency, or guarantee the prosperity.

"The economies need a balance between the role of the markets and the one of the government... In the last 25 years, America has lost this balance and pushed its unbalanced perspective to the countries of the

pierdut acest echilibru și a împins perspectiva să neechilibrată asupra tarilor din lumea întreaga", spune Stiglitz. Lui îi place să ne reamintească faptul că guvernul a salvat în mod repetat piețele de greselile lor și enumera un număr aproape fără sfârșit de țări unde s-au folosit banii publici pentru a restaura sănătatea economiei după practici îndoielnice de creditare.

Valoarea reglementării guvernului asupra menținerii economiei în funcțiune lina a fost lecția învățată la Marea Depresiune, "pe care noi am uitat-o", susține el. Timp de 50 de ani după al doilea război mondial, noi am avut doar două sau trei crize economice, după cum spune Stiglitz, pentru că structura de reglementare creată în 1930 a adus "creștere și stabilitate". Începând cu 1980 am avut peste 125 de crize peste tot prin lume. Cea din 2008 a fost doar cea mai severă și mai costisitoare.

Logica convențională între oamenii de finanțe și economiști, care se subscrie ideologiei pietelor descatusate este că prabusirea curentă a fost "un cutremur" care s-a întâmplat în piețele financiare, iar cu unele reparații prosperitatea va reveni. Stiglitz contrazice aceste notiuni și afirmă că "a fost creată de om" și "ar fi putut fi evitată".

Freefall descrie în detaliu particularitățile care au dus la prabusire și recesiune profundă. Produse financiare noi cu merit dubios, cum ar fi creditele subprime, au creat o bulă suportată prin împrumuturi proaste. Bula a fost umflată de noi inovații - "collateralized debt instruments" și "credit default swaps" - ascunzând adevărata valoare a proprietăților. Stiglitz propune câteva sugestii despre cum ar trebui aplicate controalele, cum ar fi creșterea platilor cu banii jos la cumpărarea unei case. Multi oameni cu puterea de a lucra cu asemenea chestiuni nu puteau fi de acord că este o bulă și gândeau că va fi o creștere economică nesfârșită. Dar apoi bula s-a spart, iar asta a dus la prabusirea pieței. El spune că piețele financiare efectuează

entire world", say Stiglitz. He likes to remind us the fact that the government had repeatedly saved the markets from their mistakes and he enumerates an almost infinite number of countries where the public money was used in order to restore the economy health after some doubtful practices of crediting.

The value of regulating the government on maintaining the economy in a slight functioning was the lesson learnt at the Great Depression, "a lesson we forgot", he says. For 50 years after the Second World War, we only have had two or three economical crisis, as Stiglitz says, because the regulation structure created in 1930 brought "increase and stability". Starting with 1980, we have had more than 125 crises everywhere in the world. The one in 2008 was the most severe and expensive one.

The conventional logistics between finance people and economists, that subscribes to the ideology of the free markets, is that the current crush was "an earthquake" that occurred in the financial markets and, by some repairs, the wealth will be back. Stiglitz contradicts these notions and affirms that "it was created by humans" and it "could have been avoided".

Freefall describes in detail the particularities that led to the crush and to the deep recession. The new financial products having a doubtful virtue, such as sub-first credits, have created a bubble supported by bad loans. The bubble was swollen by new innovations - "collateralized debt instruments" and "credit default swaps" - hiding the real value of the properties. Stiglitz has some suggestions about how the controls should be applied, how the increase of the cash payments when buying a house will be. Many people having the power of working with such problems could not agree that there is a bubble and they thought there will be an infinite economical increase. But then the bubble broke and that led to the market crush. He says that the financial markets accomplish four functions: allocate capital, administrate

patru functii: aloca capital, gestioneaza riscul si mobilizeaza economiile in timp ce pastreaza scazute costurile tranzactiilor. Stiglitz spune ca institutiile financiare americane nu si-au indeplinit datoriile sociale in cele patru functii. In particular, ele au calculat gresit riscul de faliment al creditelor subprime. Ele au alocat gresit capital si au incurajat indatorarea excesiva. Ca dovada ca ceva era in dezechilibru, Stiglitz a observat ca sectorul financiar a contribuit cu 40% la profiturile corporatiilor inainte de prabusirea pietei. Ceea ce trebuia sa fie un mijloc de a ajunge la capat a devenit ea insasi un sfarsit, spune el.

In teorie, disciplina pietei ar fi pedepsit bancile pentru ca s-au implicat in practici de prada, "imprumutarea dincolo de capacitatea oamenilor de a plati, cu credite care combinau riscuri inalte si costuri inalte de tranzactionare". Caderea AIG si nevoia platii din banii publici a 200 miliarde \$ a fost cauzata de derivate - "bancile jucand cu alte banci". Stiglitz spune ca au existat (si inca mai exista) stimulente rele in economie care au hranit "cultura de asumare de risc", care a "capturat intreg sistemul". Mai mult, cunoscand ca exista companii "prea mari ca sa cada", a adus un stimulent imens pentru luarea de riscuri excesive.

Reglementatorii si procesul de reglementare ar fi trebuit sa constranga aceste excese, dar nici ei nu si-au facut treaba, spune Stiglitz, cu toate ca prabusirea are cauza in principal in "comportamentul nesabuit al bancilor". Exista doua cai de a creste profitul, spune Stiglitz. Una este de a asuma un risc mai mare, iar alta este de a deveni mai eficient. Prima care este in general iresponsabila, pentru ca supune institutia la risc, in timp ce a doua construiește o fundatie solida pentru prosperitate. Bancherii au ales-o pe prima, "calea usoara" in anii 2003 - 2007.

Dar in final au pierdut mai mult in 2008 decat au adunat in anii precedenti de comportament riscant. Marile banci s-au concentrat pe produse netransparente,

the risk and mobilizes the economies while they keep the costs of the transactions low. Stiglitz says that the American financial institutions did not accomplish their social duties in the four functions. In particular, they miscalculated the bankruptcy risk of the sub-first credits. They allocated capital in a wrong way and encouraged the excessive indebtedness. As a proof that there was something wrong, Stiglitz noticed that the financial sector had contributed with 40% to the corporations profit before the market crash. What should have been a means to reach the end become and end itself, he says.

In theory, the market discipline would have punished the banks because they were involved in prey practice, "loaning beyond the people's ability to pay with credits that combined high risks and high transaction costs". AIG fall and the need to pay 200 billion dollars with public money were caused by the derivatives - "the banks were playing with other banks". Stiglitz says that there have been (and there still are) bad stimulant in economy that fed "the culture of assuming the risk", that "captured the entire system". Moreover, knowing that there are companies "too big to fall down", he brought an immense stimulant for taking excessive risks.

The regulators and the regulating process should have constrained these excesses, but they did not do their job, says Stiglitz, although the crash has a main cause in the "unreasonable behaviour of the banks". There are two way for increasing the profit, says Stiglitz. One of them is to assume a bigger risk and the other one is to become more efficient. The first one is generally irresponsible while the second one builds a solid foundation for prosperity. The bankers have chosen the first one, "the easy way" in 2003-2007.

But finally they lost more in 2008 than they collected in the previous years of risky behaviour. The great banks focused on non-transparent, complex products, made under the counter, where the competition

complexe, facute pe sub tejghea, unde fortele competitiei nu functioneaza prea bine, iar profiturile sunt facute la limita, spune Stiglitz. Cand bancile pierd bani, cei responsabili sunt rasplatiti cu bonusuri. In mod clar, sistemul avea "o structura nefunctionala de stimulente".

In mod repetat, Stiglitz a facut referire la "costurile sociale ridicate" pe care aceste comportamente le-au produs poporului american si lumii. Aproape unul din cinci este ori somer, ori angajat part-time, ori a renuntat sa mai caute. Pentru negri, somajul "oficial" este de 48%, care nu include si cautatorii descurajati de joburi. Unul din patru credite este sub nivelul 0, adica ceea ce se datoreaza depaseste valoarea casei. Aceste credite sunt candidate pentru abandonuri. De asemenea din pacate, din cauza greselilor facute, economia noastra se comporta acum mult sub capacitatea sa - la o distanta de cateva trilioane, spune Stiglitz.

Concluzii:

Cand va iesi Romania din criza? In partea a doua a anului, cum estimeaza autoritatile, sau posibil peste cativa ani, asa cum cred unii experti straini. O dilema care, pornind de la declaratiile si informatiile transmise joi de agentile internationale de presa, pare tot mai greu de descifrat.

Guvernatorul Bancii Nationale, Mugur Isarescu, a declarat, in cadrul Forumului Financiar ce s-a desfasurat la Bucuresti [2]. Romania trece printr-o criza in forma de "V", iar **punctul maxim de cadere a fost atins in primul trimestru**.

Isarescu a reiterat mesajul, transmis aproape cu fiecare ocazie, in ultima vreme, ca economia romaneasca va incheia anul pe plus, iar **recesiunea va fi evitata**. Declaratiile lui Isarescu sunt in acord cu estimarile optimiste ale ministrului Finantelor, care declara, ca datele statistice pe luna aprilie arata un progres, estimand ca economia da **primele semne de revenire**.

Un mesaj optimist, merit sa imprime

forces do not work too well and the profits are at the limit, says Stiglitz. When banks lose money, the responsible ones are paid with bonuses. The system had clearly a "non-functional stimulant structure".

Stiglitz repeatedly referred to the "high social costs" these behaviours produced to the American people and to the world. Almost one of five is either unemployed or part-time employee, or he gave up looking for a job. For black people, the "official" unemployment is 48% but it does not include the people who are still looking for a job. One of the four credits is under level 0, namely the debt crosses the house value. These credits are candidates for abandons. Also, unfortunately, because of the mistakes that have been done, our economy acts now under its ability – some trillions away, says Stiglitz.

Conclusions:

When will Romania come out of the crisis? In the second half of the year, like the authorities estimate, or possibly in a few years, as some foreign experts think. A dilemma that, starting from the declarations and information transmitted on Thursday by the international press agencies, seems to be harder and harder to decode.

The governor of the National Bank, Mugur Isarescu, declared in frame of the Financial Forum that developed in Bucharest [2]. Romania crosses a "V" shaped crisis and **the maximum fall point was reached in the first trimester**.

Isarescu reiterated the message transmitted with almost every single occasion lately that the Romanian economy will end well the year and **the recession will be avoided**. Isarescu's declarations agree with the optimistic estimations of the Minister of Finances who declared that the statistics in April show a progress, estimating that the economy shows **the first signs of recovery**.

An optimistic message, meant to inspire **confidence** in an economy where, according to the INS data, the industrial

incredere într-o economie în care, potrivit datelor INS, producția industrială funcționează în regim de avarie, iar creditarea, motorul economiei, este practic înghețată.

Însă, coincidența sau nu, în aceeași zi în care Isărescu vorbea de forma ideală a crizei, V, celebrul economist Joseph Stiglitz, laureat al Premiului Nobel pentru economie, afirma, în cadrul aceluiași eveniment, faptul că această criză nu este una în forma de "V" (cu revenire rapidă) ci una ci de **stagnare** timp de câțiva ani la nivelul unde s-a prăbușit.

Fostul economist șef al Bancii Mondiale, unul dintre puținii oameni care a avertizat asupra "bombei" subprime din Statele Unite, a declarat că, în aceste condiții, trebuie regândite politicile care au fost considerate bune până în prezent, precum și instituțiile responsabile. „Încă suntem într-un stadiu foarte grav al crizei, dar nu mai suntem în cădere liberă”[3].

În aceeași zi în care Stiglitz demonta speranțele lui Isărescu privind o criză sub forma ideală, în care, după ce am atins fundul, revenim imediat la suprafață, o altă estimare negativă contrazice așteptările optimiste ale autorităților.

Expertii Bancii Mondiale afirmă, într-un raport oficial, citat de Reuters, că perspectivele economice ale statelor foste comuniste din Uniunea Europeană (UE 10) sunt "**incerte pentru următorii câțiva ani**", iar economiile acestor țări se vor contracta cu 3% în acest an și vor stagna în 2010.

Raportul BM precizează că refacerea încrederii pe piețele financiare ar putea fi un proces de durată, redresarea economică ar putea fi graduală, iar **recesiunea prelungită**.

Anterior acestor estimări, analistul Marko Mersnik de la Standard & Poor's, estimează că încheierea acordului de finanțare cu FMI și CE nu va scuti România de probleme, precizând că vom intra într-o **recesiune gravă**, fapt confirmat, de altfel, de datele din T1 care au arătat că produsul

production works in a damaged system and the crediting, the economy's engine, is practically frozen.

But, either it was a coincidence or not, in the same day Isărescu was talking about the ideal type of crisis, V, the famous economist Joseph Stiglitz, laureate of the Nobel Prize for economics affirmed in frame of the same event that this crisis is not "V"-shaped (with a quick recovery), but one that **stagnates** for a few years where it crushed.

The former head-economist of the World Bank, one of the few people who warned regarding the sub-first "bomb" in the United States, declared that, in these conditions, we must rethink the policies that were considered as being good until present, and also the responsible institutions. „We are not in a very serious stage of the crisis yet, but we are not in a freefall anymore”[3].

In the same day Stiglitz was breaking Isărescu's hopes regarding the ideal crisis where, after reaching the bottom, we go back immediately to the surface, another negative estimation contradicts the authorities' optimistic expectations.

The experts of the World Bank affirmed, in an official report quoted by Reuters that the economical perspectives of the ex communist states in the European Union (EU 10) are "**insecure for the next few years**", and the economies of these countries will contract with 3% in this year and will stagnate in 2010.

The BM report specified that the confidence recovery on the financial markets could be a long process, the economical recovery could be gradual and the **recession extended**.

Before these estimations, the analyst Marko Mersnik from Standard & Poor's, estimated that the contracting of the financing agreement with FMI and CE will not dispense Romania of problems. Specifying that we will enter in a **serious recession**, fact confirmed by the T1 data that have shown that the gross domestic product (GDP) decreased with 6,4% compared to last year.

intern brut (PIB) a coborât cu 6,4% față de anul trecut. „În opinia noastră, economia României continuă să se confrunte cu riscuri financiare ample, din cauza scăderii abrupte a cererii externe și a îngustării canalului de creditare comercială, care și-a lăsat amprenta asupra cererii interne”[4].

Joseph Stiglitz înțelege poziția autorităților, însă plasează revenirea într-un cadru de timp mult mai lung decât spera oficialii români. Viziunea sa optimistă se limitează la a observa că, în mod paradoxal, România și celelalte țări din regiune beneficiază de faptul că au **economii nu foarte dezvoltate**, iar problemele pot fi rezolvate mai ușor. O stimulare a producției și consumului intern, dublată de o politică macro-economică stimulativă pentru dezvoltarea business-ului ar putea permite o **revenire economică mai rapidă decât a altor țări**, mai cu seamă că România nu are probleme în sistemul bancar.

"Problemele aici nu sunt chiar atât de severe. Măsurile și reglementările din sistemul bancar au fost bune", a spus Stiglitz, precizând că una dintre deciziile ce trebuie luate pentru a stimula economia ar fi **o reducere a dobânzilor**.

Mesaj susținut și de guvernatorul BNR, Mugur Isărescu. "Sunt de acord că țările de dimensiuni mici pot naviga mai bine, deși pot la fel de bine să fie afectate mai mult", a spus Isărescu, accentuând faptul că, dincolo de măsurile strict economice, este nevoie de cultivarea "**încrederii**" în economie, ce va genera un climat de stabilitate. „lecția pentru următoarea criză este că ar trebui să planifici oricând o criză”[3]. "Economia de piață este un sistem foarte instabil. Este nevoie de un rol puternic al guvernului în administrarea pieței și în stabilirea regulilor jocului", a mai spus Joseph Stiglitz.

"Trebuie să aveți politici anti-ciclice, să vă asigurați că baloanele nu cresc și că nu apar cele mai grave consecințe ale acestor baloane. Încă suntem într-un stadiu foarte grav al crizei, dar nu mai suntem în cadere

„In our opinion, the Romanian economy still has to face complex financial risks, because of the sudden decrease of the external requirement and of straitening the commercial crediting channel that left its print on the domestic requirement”[4].

Joseph Stiglitz înțelege poziția autorităților, dar el plasează revenirea într-un timp mai lung decât speră oficialii români. Viziunea sa optimistă este limitată la observarea că paradoxal România și celelalte țări din regiune beneficiază de faptul că au **economii not too developed** și problemele pot fi rezolvate mai ușor. O stimulare a producției și consumului intern, dublată de o politică macroeconomică stimulativă pentru dezvoltarea business-ului ar putea permite un **economical recover quicker than the one of the other countries**, deosebit de România care nu are probleme în sistemul bancar.

"Here the problems are not that severe. The measures and the regulations in the bank system were good ", said Stiglitz, by specifying that one of the decisions that must be taken in order to stimulate the economy is **a reduction of the** interests.

A mesaj susținut și de guvernatorul BNR, Mugur Isărescu. "I agree that the small countries can sail better, although they also may be affected more ", said Isărescu, emphasizing the fact that, beyond the strictly economical measures, we need to cultivate "**confidence**" in economy, fact that will generate a stability climate. „The lesson for the following crisis is that we should plan a crisis anytime”[3]. "The market economy is a very unstable system. We need a strong role of the government in administering the market and in establishing the game rules", also said Joseph Stiglitz.

"You must have anti-cyclic policies, you must make sure balloons do not grow up and there are no serious consequences of these balloons. We are still in a very serious stage of the crisis, but we are not in a freefall anymore", also said Joseph Stiglitz who

libera", a mai spus Joseph Stiglitz care se aștepta ca rata somajului să continue să crească și ca primele semne de revenire vor veni abia în 2011.

Necesitatea unei politici responsabile a fost subliniată, joi, și de reprezentantul FMI pentru România și Bulgaria, Tonny Lybek. Acesta declară, într-un interviu acordat Mediafax, că evoluția economiei României va depinde în următoarele trimestre de politicile interne, dar și de contextul global, însă creșterea economică va intra în zona pozitivă "numai" în al doilea semestru din 2010.

Agentia Fitch a atras atenția că, chiar și sub umbrela experților FMI, **riscurile sunt majore**. Corectia deficitului de cont curent al României, prezentată ca un rezultat extrem de pozitiv de autoritățile de la București, "prezintă riscuri ridicate în condițiile lipsei unui sprijin din partea exporturilor și va duce la o **corecție severă** a cererii interne și a produsului intern brut", se arată în ultimul raport al agenției de rating. Cert este că, dincolo de riscuri și așteptări, potrivit directorului diviziei de rating al S&P pentru Europa, Edward Parker, "acest an va fi de departe **cel mai greu** din punct de vedere economic, de la începutul dureroasei tranziții de la economia comunistă la cea de piață".

Concluzia, optimista sau nu, îi aparține lui Mugur Isărescu: "Dacă măsurăm ieșirea din criză ca o creștere a nivelului de trai la același nivel ca în trecut, atunci **mai avem să așteptăm**"⁴ [5].

Note:

¹ **Alfred Nobel** a stipulat în testamentul său ca suma de 31 de milioane de coroane suedeze (4,5 milioane de dolari) să fie plasată în investiții sigure, iar venitul rezultat din aceste plasamente să fie distribuit sub forma acestor premii anuale. Valoarea capitalului investit la sfârșitul lunii decembrie 2008 a fost de 2,8 miliarde de coroane suedeze (407,2 milioane de dolari). Costurile totale ale premiilor Nobel din anul 2009, estimate la 120 de milioane de coroane suedeze (17,5 milioane de dolari), acoperă valoarea în bani a premiilor, cheltuielile pentru somptuosul banchet de decernare a trofeelor, la Stockholm, și pentru

expects the unemployment percentage to continue to grow up and the first recovery signs that will appear in 2011.

The necessity of a responsible policy was highlighted on Thursday by the FMI representative for Romania and Bulgaria, Tonny Lybek. He declared, in an interview for Mediafax, that the evolution of the Romanian economy would depend in the following trimesters on the domestic policies, but also on the global context, but the economical increase will enter in the positive area "only" in the second semester of 2010.

Fitch Agency emphasized that, even under the umbrella of the FMI experts, **the risks are major**. The correction of the Romanian current account deficit, presented as an extremely positive result by the authorities in Bucharest, "presents high risks when there is no support from the exports and it will lead to a **severe correction** of the domestic requirement and of the gross domestic product", it is shown in the latest report of the rating agency. It is certain that, beyond risks and expectations, according to the executive of the S&P rating division for Europe, Edward Parker, "this year will be **the most difficult** from the economical viewpoint, from the beginning of the harmful transition from the communist economy to the market one".

The conclusion, either optimistic or not, belongs to Mugur Isărescu: "If we measure the walkout from the crisis as an increase of the living standards at the same level as it was in the past, then **we have nothing more to expect**"⁸ [5].

Notes:

¹ **Alfred Nobel** stipulated in his will that the amount of 31 million Swedish kronas (4,5 million dollars) should be placed in secure investments and the income coming from this placements should be distributed as yearly prizes. The value of the capital invested at the end of December 2008 was 2,8 billion Swedish kronas (407,2 million dollars). The total costs of the Nobel Prizes in 2009, estimated at 120 million Swedish kronas (17,5 million dollars), cover the money value of the prizes, the expenditures for the luxurious ceremony of awarding the trophies, in Stockholm, and for the

ceremonia de la Oslo, în cadrul căreia președintelui american Barack Obama îi va fi înmănat premiul Nobel pentru pace.

¹ Cercetarea lui Elinor Ostrom și Oliver Williamson demonstrează că analiza economică poate pune în lumină majoritatea formelor de organizare socială, se arată în motivatia Comitetului Nobel. Elinor Ostrom a contestat “înțelepciunea convențională” potrivit căreia proprietatea comună este slab gestionată și ar trebui să fie reglementată de autoritățile centrale sau privatizată. Pe baza a numeroase studii ale stocurilor gestionate de utilizatori de peste, pasuni, păduri sau lacuri, Ostrom concluzionează că rezultatele sunt de cele mai multe ori mai bune decât cele prezise de teoriile standard. Ostrom observă că, adeseori, utilizatorii de resurse dezvoltă mecanisme sofisticate pentru luarea deciziilor și aplicarea normelor și pentru a evita conflictele de interese. Oliver Williamson a argumentat că piețele și organizațiile ierarhice, precum firmele, reprezintă structuri alternative de guvernare care diferă în abordarea și rezolvarea conflictelor de interese. Dezavantajul piețelor este că deseori atrag după sine tocmeala și dezacordul. Dezavantajul firmelor este acela că autoritatea, care atenuează disputele, poate fi folosită abuziv. Piețele competitive lucrează relativ bine deoarece cumpărătorii și vânzătorii pot apela la alți parteneri de schimb în caz de dezacord. Dar când competiția pe piață este limitată, firmele sunt mai bine adaptate pentru rezolvarea conflictelor decât piețele. O predicție cheie a teoriei lui Williamson, care a fost de asemenea sprijinită empiric, este aceea că tendința agenților economici de a-și dirija tranzacțiile în interiorul limitelor unei firme crește odată cu caracteristicile specifice relațiilor ale bunurilor lor.

¹ **Lista ultimilor zece laureați cu Nobelul pentru economie**

2008: Paul Krugman (Statele Unite)

2007: Leonid Hurwicz, Eric Maskin și Roger Myerson (Statele Unite)

2006: Edmund S. Phelps (Statele Unite)

2005: Robert J. Aumann (Israel/Statele Unite) și Thomas C. Schelling (Statele Unite)

2004: Finn E. Kydland (Norvegia) și Edward C. Prescott (Statele Unite)

2003: Robert Engle (Statele Unite) și Clive Granger (Marea Britanie)

2002: Daniel Kahneman (Statele Unite/Israel) și Vernon L. Smith (Statele Unite)

2001: George A. Akerlof (Statele Unite), A. Michael Spence (Statele Unite) și Joseph E. Stiglitz (Statele Unite)

¹ Edward C. Prescott, laureat al Premiului Nobel pentru Economie, 2004, alături de Finn E. Kydland „Sunt optimist. Există o legătură permanentă între calitatea vieții și creșterea economică. Multe țări care au început să se dezvolte mai târziu le prind din urmă pe cele care au făcut-o în trecut. Până la sfârșitul acestui secol, teoretic întreaga planetă va ajunge la nivelul Americii de Nord și al Europei Occidentale.

ceremony in Oslo, in frame of which the American president Barack Obama will receive the Nobel Peace Prize.

¹ Elinor Ostrom and Oliver Williamson's research proves that the economical analysis may highlight most of the types of social organization, it is shown in the motivation of the Nobel Committee. Elinor Ostrom contested “the conventional wisdom” according to which the common property is weakly administrated and it should be regulated by the central authorities or privatized. Basing on several studies of the stocks administrated by users of fish, pastures, forests or lakes, Ostrom concludes that the results are usually better than the ones foreseen by the standard theories. Ostrom noticed that resource users often develop sophisticated mechanisms in order to take decisions and to apply the norms and to handle interest conflicts. Oliver Williamson argued that the hierarchical markets and organizations, such as firms, represent alternative governing structures that are different regarding the approach of solving interest conflicts. The markets disadvantage is that they often attract negotiations and disagreement. The firms disadvantage is that the authority that calms the disputes may be abusively used. The competitive markets work relatively well because the buyers and the sellers may choose other exchange partners in case of disagreement. But when the competition on the market is limited, the firms are better adapted to solve the conflicts than the markets. A key-prediction of Williamson's theory that was also empirically supported is that the economical agents' trend to conduct their transactions inside the limits of a firm increases with the features specific to the relations of their goods.

¹ **The list of the latest ten Nobel laureates for economics**

2008: Paul Krugman (United States)

2007: Leonid Hurwicz, Eric Maskin și Roger Myerson (United States)

2006: Edmund S. Phelps (United States)

2005: Robert J. Aumann (Israel/United States) and Thomas C. Schelling (United States)

2004: Finn E. Kydland (Norway) and Edward C. Prescott (United States)

2003: Robert Engle (United States) and Clive Granger (Great Britain)

2002: Daniel Kahneman (United States/Israel) and Vernon L. Smith (United States)

2001: George A. Akerlof (United States), A. Michael Spence (United States) and Joseph E. Stiglitz (United States)

¹ **Edward C. Prescott**, laureate of the Nobel Prize for Economics, **2004**, next to **Finn E. Kydland** „I am optimistic. There is a permanent connection between the life quality and the economical increase. Many countries that have begun to develop later catch up with the ones that did that in the past. Until the end of this century, theoretically the entire planet will reach

Și asta deși cele două zone își vor dubla standardele de viață cu fiecare generație. Pe termen scurt, unele țări vor urma politici greșite și vor pierde teren. Asta va însemna că standardul de viață de acolo va stagna. Dar oamenii din aceste țări vor vedea că vecinii lor o duc mai bine și vor cere ca acele politici să fie abandonate. Asta s-a întâmplat în Japonia după ce s-a pierdut o decadă de creștere. Asta prezic că se va întâmpla în Italia după 12 ani de creștere ratată. Prezic că acest tip de politici vor fi adoptate în SUA după alegerile prezidențiale, punând capăt la 26 de ani de remarcabilă creștere. Dar SUA își vor reveni repede. România va ajunge cele 15 țări dezvoltate din UE în 25 de ani și va deveni una dintre cele mai industrializate țări, la fel ca și cele ce au intrat în Uniune în 2004"

the level of North America and Western Europe. That will happen even if the two areas will double their life standards with every generation. On a short term, some countries will follow up wrong policies and they will lose ground. That means that the life standard will stagnate. But the people in these countries will see that their neighbours live better than them and they will ask the abandon of those policies. That happened also in Hapan after losing an increasing decade. I foresee this in Italy after 12 years of losing increase. I foresee that this type of policies will be adopted in USA after presidential elections, ending 26 years of notorious increase. But USA will recover quickly. Romania will be between the 15 developed countries in EU in 25 years and it will be one of the most industrialized countries, just like the ones that accessed the Union in 2004"

Bibliografie:

1. Michael Sohlman, director executiv al Nobel Foundation
2. Summit-ului la Paris, 4 October 2008, „Criza economică globală”, 2008
3. Joseph Stiglitz, laureat al Premiului Nobel pentru economie în 2001
4. Marko Msrnik, analist Standard & Poor's, Raport 2008
5. Edward C. Prescott, laureat al Premiului Nobel pentru Economie, 2004, alături de Finn E. Kydland, Reflectii asupra crizei financiare din 2008.

Bibliography:

1. Michael Sohlman, executive of Nobel Foundation
2. Summit in Paris, October, 4th 2008, „Global Economical Crisis”, 2008
3. Joseph Stiglitz, laureate of the Nobel Prize for economics in 2001
4. Marko Msrnik, Standard & Poor's analyst, Report 2008
5. **Edward C. Prescott**, laureate of the Nobel Prize for Economics, 2004, next to Finn E. Kydland, Reflections related to the Financial Crisis in 2008.